

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek školitele

Autor práce: Kryštof Lejček

Název práce:

„Příležitosti korupce v zákoně o veřejných zakázkách“

Autor posudku: Doc. PhDr. Pavol Frič, PhD.

---

1) Věcný přínos práce a její přidaná hodnota;

Autor ve své práci na základě zvoleného metodologického postupu nachází příležitosti ke korupci v zákonu o veřejných zakázkách, resp. v jeho významných novelách a prezentuje zjištění, jak byly tyto příležitosti měněny v období od roku 1993 až do současnosti (rok 2020). Tvořivě využil typologii korupčních rizik (Ochrana, Plaček, Půček) jako referenční rámec kategorizace korupčních příležitostí, které pak identifikoval v jednotlivých novelách zákona, podle toho, jestli naplňovaly či nenaplňovaly stanovené podmínky pro tato rizika. Vyzdvihují tento přístup jako nápaditý a pro analýzu fenoménu korupce přínosný.

2) Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení;

Autor si v práci stanovil tři základní cíle: 1. Definovat termín „příležitost ke korupci“. 2. Identifikovat příležitosti pro vznik korupce v Zákoně o veřejných zakázkách. 3. Navrhnout možná opatření pro snížení míry rizika korupce ve veřejných zakázkách, které se mu podařilo naplnit s různým úspěchem. První cíl z velké části naplnil tím, že skutečně přišel s vlastní definicí korupčních příležitostí, nicméně jím prezentovaná definice není zcela dotažená. Tato definice zní: KP = „situace, kdy systém nedokáže zajistit svou dostatečnou transparentnost a vytváří tak onu příležitost“. Z této definice není zcela jasné, jestli systém pasivně obsahuje poruchy v podobě korupčních příležitostí, anebo je aktivně vytváří. Pokud je systémem míněn normativní systém, tj. zákon, který není aktérem, tak nemůže korupční příležitosti vytvářet. To mohou dělat právě neformální klientelistické sítě, o kterých autor práce mluví v teoretické části. Tedy platí, že zákon může obsahovat podmínky pro vznik korupčních příležitostí, které aktéři vyhledávají a tím je tvoří. Druhý cíl se autorovi podařilo naplnit v plné míře a třetí cíl pouze v malé míře, protože jím

navrhovaná opatření se neopírají o koncepční úvahy, ale jsou formulována ad hoc a některá jsou velmi obecná (viz např. formulaci: „*Je tedy potřeba nalézt takzvaný zlatý střed mezi kontrolou a zároveň volností a rychlostí v rámci zadávání veřejných řízení.*“).

3) *Struktura práce;*

Diplomová práce je rozdělena do čtyř kapitol. Cílům diplomové práce je věnována první kapitola, kde jsou uvedeny výzkumné otázky. Druhá kapitola je teoretická a popisuje základní pojmy diplomové práce na pozadí použité literatury. Třetí kapitola je věnována metodám použitým k vypracování této práce, včetně popisu provedeného výzkumu, který je její součástí. Čtvrtá kapitola je pak samotnou analytickou částí diplomové práce, kde jsou představeny jednotlivé dílčí zákony a novely, které se týkají veřejných zakázek v České republice. V závěru diplomové práce jsou shrnuty výsledky analytického šetření. Takto stanovenou strukturu hodnotím jako logickou a odpovídající standardům DP.

4) *Věcné správnosti a přesvědčivosti argumentace;*

Navzdory dobré logické stavbě práce, se autor poměrně často dopouští zmatečných formulací.

Neujasněný má hlavně vztah pojmů „korupční příležitost“ (KP) a „korupční riziko“ (KR). Logicky platí, že KP generuje KR. Když někdo objeví KP, hrozí, že bude využita, tj. KP předchází KR. Nicméně některé autorovi formulace tento logický předpoklad opírají. Autor mluví o využívání korupčních rizik a ne příležitostí:

„platí předpoklad existence mnoha korupčních příležitostí pro využití jednoho korupčního rizika.“ (25)

„Onu příležitost ke korupci lze využít jako korupční riziko.“ (36)

„Korupční síť se využívají tato korupční rizika zcela mimo zákon o veřejných zakázkách.“ (62)

Tyto formulace jsou zmatečné, protože vyvolávají dojem, že KR je to samé, co KP a narušují výše zmíněný logický předpoklad.

Pro většinu DP platí, že výsledky empirické analýzy, které obsahují, jsou pro ně přínosem a tím hlavním poznávacím bonusem. V tomto případě je to spíše naopak a zařazení popisu výsledků dotazníkového šetření a mediální analýzy do textu posuzovanou práci spíše poškozuje. V prvním případě lze konstatovat zásadní nekompatibilitu zaměření analýzy s hlavními cíly práce, které nijak nepomáhá naplnit. Šetření zjevně nebylo koncepčně nijak připraveno a přináší poznatky, které se autorovi zdály zajímavé. Mediální analýza, měla „odhalit mediální výskyt pozornosti danému tématu“, ale její výsledky jsou velmi rozpačité a neurčité, a na jejich základě nelze s určitostí potvrdit ani vyvrátit hypotézu o vlivu médií na novelizaci zákona. Výsledkem je banální zjištění: „lze potvrdit předpoklad, že média mohou vytvářet tlak na změnu.“ (65)

Musím se zmínit ještě alespoň o jedné zmatečné formulaci ze str. 57, kde se autor zmiňuje o „*takzvané nechtěné korupci*“, což je protimluv, když vezmeme v úvahu, jak autor chápe korupci.

5) *Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů;*

Využití typologie korupčních rizik je jistě přínosem. Autorovi však mohu vyčíst nepropracovaný vztah teorie sítí a problému korupčních příležitostí. Autor se vůbec nevěnoval schopnostem sítí vytvářet korupční příležitosti např. i tam, kde jednotlivec pro to nemá žádnou šanci.

6) *Metodologický přístup a aplikace jednotlivých metod;*

Viz výše.

7) *Využití literatury a dat;*

Autor využil dostatečnou škálu relevantní literatury. Zpracování a prezentaci použité literatury lze hodnotit jako vyhovující.

8) *Stylistiky a formálního zpracování (citace, grafická úprava atd.).*

Ze stylistického hlediska lze práci hodnotit jako ne příliš zdařilou. V práci jsem zaznamenal častější výskyt nesourodých slovních spojení či případů nesprávné větné stavby.

Otázky do diskuse

Autor by mohl vysvětlit:

- Jaký je vztah mezi korupční příležitostí a korupčním rizikem?
- Jaký je v případě veřejných zakázek vliv neformálních sítí na využívání korupčních příležitostí a podle čeho se dá posoudit?

Na základě výše uvedeného konstatuji, že posuzovaný text splňuje všechny podstatné náležitosti diplomové práce, hodnotím ho stupněm „D“ a doporučuji ho přijmout k obhajobě.

Datum: 8. 9. 2020

Podpis: Pavol Frič